

Pell, escates i
altres camises de força

Gemma Santaló

Editorial Trípole

TRÍPODE

Pell, escates i altres camises de força

Primera edició: octubre de 2018

© Gemma Santaló Puig

© D'aquesta edició: Pilar Blasco Prim. Editorial Trípod.

Carrer Deu i Mata 70-72- 08029 Barcelona.

www.tripode.cat

Disseny i maquetació: Elma Presas

Imprès a Romanya Valls

ISBN: 978-84-948816-1-9

Dipòsit legal: B-13631-2018

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot realitzar amb el permís dels seus titulars, a part de les excepcions previstes per la llei. Adreceu-vos a CEDRO si necessiteu fotocopiar-ne o escanejar-ne fragments.

A en Marc
i en Sergi

DÉJÀ VU

Et despertes un matí qualsevol d'una vida qualsevol. T'hi passeges de mica en mica, de puntetes, com una intrusa, sense fer soroll. Però t'arriba l'olor de torrades i de geranis al jardí; i et fixes en aquell paper pintat que odiaves tant; i de sobte t'adones que, de fet, aquesta vida qualsevol és la teva.

Era tendra primavera. Els gessamins just començaven a florir, i l'aroma era tan dolça... I ja ho sabia, jo, que a casa no en tenia, de gessamins, ni tampoc d'aquell silenci, aquella pau. En realitat, el que m'omplia les parets eren les presses, i la funció de ballet de la Naia, i les angines d'en Pau. I en Ferran que deia que ja el portaria ell, al metge, en Pau, que jo acompanyés la Naia. I jo assentia sense discutir. I és que se m'omplien el cor i els ulls cada vegada que la veia amb aquell tutú i amb les sabatetes de cintes roses, tan diminutes; i quan les notes del piano començaven a sonar. Però aquell matí no

els sentia, ni la Naia, ni en Pau, ni en Ferran. Només unes orenetes que no hi eren, i la mare que em cridava a esmorzar, i: Bé, ja vinc —vaig respondre—. Ho vaig dir fluixet. Des de la inutilitat. Des de l'oportunitat que em proporcionava el fet d'estar dormida. I a mi em vaig dir: Va, d'acord, somio una miqueta més.

Vaig entrar a la cuina. A la finestra, les branques guardaven les darreres freds. La taula era parada amb torrades calentes i melmelada de gerds. I, davant dels fogons, l'esquena de la mare: tan tendra, tan viva... Es girà i, en veure-li els ulls, les galtes se'm van negar de papallones. Vaig voler atansar-m'hi, abraçar-la. Quina meravella que hi fos, després de tant de temps.

—Va, menja, que faràs tard a escola —em digué.

I vaig decidir no dir res, encara l'espantaria; i no volia trencar la dolçor de deixar que em preparés l'esmorzar, un dia més. Tanmateix, no sé per què, vaig tenir com una ombra de sospita; vaig abaixar els ulls, i em vaig mirar els peus: portava les sabates de l'uniforme. Vaig fer números i vaig deduir que el pare ja era mort, i em vaig entristir, com si acabés d'entrar la infermera amb la notícia. Vaig aguantar el reneç, i el nus del coll... Però, en aquell moment, qui va entrar va ser en Mic, i es va cargolar a les meves cames, com sempre que em trobava a taula. I en fer-me pessigolles, m'arrencà un somriure càlid, i va desfermar la dolçor, de nou.

—Vinga, que faràs tard.

Em vaig cruspir la torrada, paladejant-la, com si fes vint anys que no en mengés i, amb els bigotis encara pintats de xocolata i melmelada, em vaig alçar i em vaig acostar a la mare, amb por que tocant-la es pogués desfer. Em feia pena marxar, i una forta basarda despertar i no tornar-la a veure. I li vaig fer una abraçada forta, eterna, urgent. I si li explico que estic somiant?, vaig dubtar. Que, de fet, ella és morta, i que el Mic també; i que li dec tants petons... I que vull re-escriure unes converses, i viure als seus braços tot el temps del món. Tot el temps..., com si el tinguéssim. Però vaig pensar que no, millor que no; no volia despertar, un altre dia, plorant.

I vaig optar per allò tan típic: deixar-me portar i anar a escola. Et divertirà fer d'observadora de la teva vida —em vaig voler dir, com per animar-me—, i em vaig carregar la motxilla a l'esquena, i em vaig espolsar la tristor. I quan, a la cara, un somriure espiava el camí per fer, vaig notar, altre cop, en Mic als peus. I vaig recordar que sovint em seguia, i que així va ser com el van atropellar. Així que, abans de sortir, el vaig agafar i el vaig tancar a la meva cambra: no em venia de gust el risc de reviuire una mala experiència en aquell inesperat *bonus track*.

Cinc classes més tard feia el camí invers. El matí havia estat emotiu, sorprenent: jugar de nou amb la Maria Teresa,

i l'Angeleta, i en Llibert. I mentre m'acostava a casa em va agafar una espècie de neguit: i si la mare no hi és? Però ella m'esperava amb el berenar a punt. Després d'un petó i una presa de xocolata vaig sentir un soroll. Vaig recordar el Mic i vaig córrer al dormitori. El vaig trobar al mig d'un remolí de mantes rebregades; i em va semblar que s'hi havia fet pipí. I va ser llavors, tot intentant recollir l'*estropici* d'amagat, quan em vaig adonar que les fotos de la paret havien canviat: és clar, en Tom. Faltava en Tom! Aquell petaner marró i blanc... Què volia dir, allò? Que no el tindria? Em va agafar un llampec de malícia, i vaig fitar el Mic amb ràbia; com si ell me l'hagués pres. Ell se m'acostà i abaixà les orelles. Pobre, tan dolç. I em vaig sentir miserable. Però les coses, en un instant, havien canviat; havien adquirit una nova dimensió, un pes. No m'agradava aquell canvi, i a banda, què hi feia jo, encara, dormint? No dura una mica massa, això? Vaig recordar els fills. Potser ja és hora que es despertin. Potser ja estan dempeus i l'única que dorm soc jo. I fa fred. I quina roba els triarà en Ferran? O potser també hi soc, amb ells, en una espècie d'univers paral·lel fent el perfecte paper de mare? Em va assaltar una onada de pànic. Vaig voler tornar. A l'acte. Els necessitava trobar. Per què dormo encara? Ja hauria de despertar! I la mare em cridà a sopar, i em va renyar; havia vist els llençols bruts a la rentadora. Li vaig dir que no tenia gana, que anava a dormir. A dormir?, em va

dir, i em mirà estranyada. Que no et trobes bé? Li vaig fer un petó amb gust de pena, i de ganes de marxar. Tot s'està tornant agre, vaig pensar. I em vaig ficar al llit, amb pressa i amb l'esperança de despertar a casa, la meva, la nova, la de veritat.

L'endemà vaig obrir els ulls i encara era allà engabiada, enmig d'orenetes histèriques i ametllers que sacrificaven flors. Vaig intentar no fer mal a la mare, seguir el fil i tot plegat. I ella em deia que començava a estar *pava, pava*. I jo sabia que no podia entendre el que m'estava passant, que era tan lluny... I sense poder fer-hi gaire res, em vaig deixar arrossegar pel tic tac del rellotge de l'entrada; tancada a la meva antiga cambra, dormint, esperant. De lluny sentia la mare parlar amb una amiga: deu ser algun noi...

I van passar les llunes i va venir l'acne, i la primera regla, i vaig dubtar que encara fos viva: potser estic en coma i no me n'he adonat. Potser la mort és això. La idea de perdre els fills em torturava. Què deuen estar fent? Què em deu haver passat? Patia pel seu dolor: els faig tanta falta... Però en un racó del cervell una veu s'acomiadava i em deia: Tranquil·la, ells sobreviuran, ets tu que no els vols deixar. I la veu tenia raó. I vaig plorar, i plorar, i després d'un temps —no recordo si molt o poc—, amb el nas i els ulls botits, entre ofecs, em va arribar una idea desesperada: des del somni, els podia retrobar. Si vivia la vida sense moure ni una coma els tornaria a

tenir. I vaig decidir lliurar-me a aquest etern *déjà vu*, intentant resseguir cada passa, cada encert, cada error... Ho has viscut tot això —em vaig dir—, ja te'n sortiràs. I em va envair una glopada d'il·lusió, com si tornés a ser viva. I vaig anar a fer un petó a la mare, i una moixaina al Mic... Però l'alegria durà poc. La premeditació fa mal; dol el doble quan ets conscient del que tries. Al cap d'un got d'aigua i un respir vaig plorar altre cop, amb desconsol i força, per en Ferran, per en Pau, per la Naia... I per en Mic... El vaig amanyagar, el vaig besar... I, amb el cor esquinçat, li vaig obrir la porta.

Amb la nova vida en perspectiva, vaig passar les hores entre l'institut i les classes de ball. He d'admetre que, una vegada reprogramat el meu dia a dia —i assumida la barreja de records punyents i por de l'oblit—, la nova situació tenia un punt d'agradable: trobar els vells amics, els antics profes i, sobretot, miss Sophie, amb el mallot i les faldilles negres, i les ballarines, i el bastó. I em vaig dedicar a volar de nou, a contagiar-me d'il·lusions, d'esperança, d'omnipotència, de passió..., d'allò de demanar tot a la vida quan tot és per fer, dels somriures presents, dels petons nascuts a la base de l'estómac, de la sensació d'immortalitat, tan intensa, tan certa; just abans de perdre les ales.

I la mare em tornà a veure alegre. I van desaparèixer els grans i van augmentar els pits, i també el seguit d'audicions.

Les feia com un *via crucis*, rebent tots els *no* per avançat. De fet, m'eren igual. Gairebé em feien gràcia. Jo només giravoltava i degustava el moment. I m'abocava a la música amb immediatesa, per enlairar-me, per sentir, per saber que era viva, cada ball com si no n'hi hagués més. I és que no n'hi hauria gaires més: estava a punt d'arribar l'abisme, el dia que vaig renunciar, que vaig decretar que estava farta de negatives, que no anava al proper càsting, que anava a menjar un pastís de nata al bar. A aquell bar on vaig conèixer en Ferran.

S'acostava el dia, s'acostava l'audició, s'acostaven els fills, m'emocionava. Els enyorava tant. De camí al bar (bé, a l'audició) vaig veure, de nou, el cartell. El que no havia seguit. Me'l vaig mirar, amb deteniment. És curiós com l'havia oblidat. Se'm va regirar l'estómac. I vaig començar a enyorar aquell ballar que no seria més.

Hauries d'anar passant —em deia—, deixa de mirar el cartell, al final en Ferran sortirà del bar i s'emportarà els fills, per sempre; es dissoldran! Però estava com clavada, volia moure els peus i no podia. Sabia que els perdria, que si trigava dos minuts més ell marxaria i aquell instant, aquella trobada deixaria d'existir. Però era tan jove... I em sabia una gran ballarina, la ballarina que no havia estat mai. Va! Ara hauràs de córrer —em vaig tornar a dir—. Tanmateix hi havia una pregunta que em travava, fixada a mig camí:

Cap a on vols continuar somiant?